

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

Priority českého byznysu v Evropské unii

Priority Svazu průmyslu shrnují konkrétní požadavky adresované představitelům evropských institucí a klíčové kroky pro posílení konkurenceschopnosti, jednotného trhu i obchodních partnerství.

SHRNUTÍ

V souvislosti s mandátem druhé Evropské komise Ursuly von der Leyenové a novou Strategickou agendou 2024-2029 považuje Svaz průmyslu a dopravy ČR za klíčové obrátit konečně pozornost evropských politiků k efektivnímu posílení evropské konkurenceschopnosti. Pro obnovení prosperity v Evropě bude zásadní dohoda o evropském průmyslu, důsledný legislativní detox, odvážné investice do aplikovaného výzkumu, inovací a klíčových technologií, realistické energeticko-klimatické cíle a v neposlední řadě modernizace evropské dopravní politiky.

Velkou pozornost bude podle SP ČR nutné v příštích letech věnovat dobudování jednotného trhu, a to zejména odstraněním přetrvávajících překážek, zjednodušením administrativních postupů a navýšením investic do kybernetické bezpečnosti. Evropský trh práce potřebuje nalézt účinné řešení nedostatku pracovníků s požadovanými profesionálními dovednostmi, realistická opatření v oblasti BOZP a vzdělávání sladit s žádanými dovednostmi. Na jednotném trhu musí být zajištěna skutečně férová hospodářská soutěž (včetně např. oblasti e-commerce). V neposlední řadě by mu prospěla také racionalizace vykazování DPH.

Mimo jednotný trh je pak pro nadcházející období úkolem EU posilovat sílu a odolnost Unie prostřednictvím rozšiřováním sítě obchodních dohod, upevňováním spolupráce se strategickými partnery, efektivní ochranou bezpečnosti a stability v Evropě cestou pomoci Ukrajině proti ruské agresi, modernizací WTO a obecně podporou řešení založených na širším mezinárodním konsensu.

V následujícím dokumentu přinášíme přehled těch aktuálně nejvýznamnějších návrhů a konkrétních požadavků největšího zaměstnavatelského a podnikatelského svazu v ČR adresovaný všem evropským institucím. V případě zájmu k uvedeným tématům velmi rádi poskytneme podrobnější vysvětlení našich stanovisek.

Předem Vám děkujeme za spolupráci.

OBSAH

PRIORITY	4
KONKURENCESCHOPNOST	5
JEDNOTNÝ TRH.....	24
PARTNERSTVÍ	32
PŘÍLOHY	38

PRIORITY

1. Konkurenceschopnost

- Evropská průmyslová dohoda
- Legislativní detox
- Vyšší a flexibilnější investice do aplikovaného výzkumu, inovací, nízkoemisních a přelomových technologií
- Realistické energeticko-klimatické cíle
- Modernizace dopravní politiky EU

2. Jednotný trh

- Odstranění přetrvávajících překážek na jednotném trhu
- Zjednodušené administrativní procesy
- Více investic do kybernetické bezpečnosti
- Dostatek pracovníků s požadovanými dovednostmi na trhu práce
- Realistická opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Férová hospodářská soutěž v EU
- Rovné podmínky pro e-commerce v EU
- Harmonizace DPH
- Smluvní svoboda u plateb v obchodních transakcích B2B

3. Partnerství

- Rozšiřování sítě obchodních dohod EU
- Ekonomická bezpečnost
- Bilaterální dohody o digitálním obchodu mezi EU a USA a dalšími strategickými partnery
- Flexibilita evropských finančních nástrojů pro poválečnou obnovu Ukrajiny
- Modernizace Světové obchodní organizace
- Podpora řešení založených na širším mezinárodním konsenzu

1. KONKURENCESCHOPNOST

Evropská průmyslová dohoda

Evropa si potřebuje udržet průmysl. V současném náročném geopolitickém kontextu je to klíčové nejen z hlediska evropské prosperity, ale především z hlediska evropské bezpečnosti. Aby si Evropa průmysl udržela, musí mu umožnit růst a zajistit jeho konkurenceschopnost. Jen ekonomicky silná Evropa bude **bezpečná Evropa**.

Neusilujeme o zastavení zelené transformace. Ale dekarbonizace nesmí vést k deindustrializaci Evropy. To by mělo za následek snížení evropské odolnosti, zvýšení závislosti na třetích zemích, úbytek pracovních míst a daňových příjmů v Evropě, a ve výsledku nevyhnutelně i snížení evropské bezpečnosti. Přesun výroby do třetích zemí, které mají méně ambiciózní tempo dekarbonizace, by poškodil nejen hospodářství EU, ale i životní prostředí v globálním měřítku¹.

Proto požadujeme, aby byl mezi hlavní priority programu nově zvolené Evropské komise zařazen **Industrial Deal**². EU musí sladit evropské klimatické cíle s racionálními podpůrnými politikami a průmyslovými iniciativami po vzoru ostatních globálních hráčů. Pokud se nám nepodaří udržet průmysl v Evropě, nebudeme mít finanční prostředky ani na naplnění svých klimatických závazků.

Základním předpokladem úspěšného fungování průmyslu je dostatek bezpečných a cenově stabilních **energií a surovin**. Jak u energií a zdrojů surovin, tak i u nových technologií musí EU zajistit dostatečnou diverzifikaci, aby nebyla závislá na jednom konkrétním dodavateli. Podpořit je nutné i vyšší soběstačnost a domácí produkci těchto zdrojů (např. lithia, technologií OZE či inovativních technologií).

Nové průmyslové a energetické strategie musí být pro průmyslová odvětví jasným přínosem. Je nutné vyhnout se opatřením, která by pro průmysl znamenala další administrativní a finanční zátěž a přispěla k jeho globální nekonkurenceschopnosti³.

Zásadní roli v dnešní ekonomice hrají inovace, které budou v nadcházejících letech klíčovým faktorem hospodářského růstu. Ke zvyšování konkurenceschopnosti EU je

¹ Podobně hovoří i letošní studie evropských průmyslových asociací BusinessEurope: Energy and climate transition: How to strengthen the EU's competitiveness: <https://rebooteurope.eu/energy-climate-transition-how-to-strengthen-eu-competitiveness/>

² SP ČR je signatářem [Antverpské deklarace](#) o Evropské průmyslové dohodě.

³ Jako např. čl. 23 navrhovaného nařízení CRMA o auditech a zátěžových testech připravenosti firem na rizika v celém dodavatelském řetězci strategických surovin, a to povinně každé dva roky.

proto potřeba plně využít potenciálu nových technologií, jako je například umělá inteligence. Rozsáhlé nasazení AI evropskými společnostmi výrazně zvýší produktivitu evropského hospodářství na makroekonomické úrovni a podpoří inovace v Evropě. Díky AI se zlepší výrobní procesy i dohled na odolnost dodavatelských řetězců. Se svou silnou průmyslovou základnou a bohatstvím provozních dat má Evropa velký potenciál stát v čele transformace v oblasti AI a učinit z ní základ budoucí konkurenceschopnosti celého kontinentu.

Požadujeme proto, aby se nyní Komise zaměřila hlavně na jednotlivé implementační a prováděcí předpisy k aktu o umělé inteligenci. Vedle toho je třeba dokončit AI Code of Conduct a přijmout smysluplnou standardizaci, která nebude evropským firmám přinášet zvýšenou administrativní zátěž a bude v souladu se světovými standardy. V opačném případě hrozí, že se stane nástrojem protekcionismu.

Pro zachování konkurenceschopného průmyslu v členských státech EU je dále zásadní realisticky **reflektovat národní specifika a ekonomické možnosti** jednotlivých zemí. To se týká například stanovování klimaticko-energetických cílů EU (blíže viz prioritní *Realistické energeticko-klimatické cíle*). Průmyslové země jsou více integrovány do globální ekonomiky, a tudíž vystaveny vyššímu tlaku ze strany konkurence (zejména z méně regulovaných zemí). Veškerá přijímaná opatření na evropské úrovni proto musí být činěna ve prospěch dlouhodobé stability podnikatelského prostředí, realizace potřebných investic a musí být vyvážená vůči mimoevropské konkurenci.

Modernizační trendy v průmyslu, jako jsou dekarbonizace, oběhové hospodářství, alternativní paliva či výzkum, vývoj a inovace musí EU **promítnout také do podpory v rámci daňového a poplatkového systému**, neboť jsou důležité pro ekonomickou a ekologickou transformaci a pro zachování naší globální konkurenceschopnosti.

Stejně tak **pravidla veřejné podpory** musí přispívat ke konkurenceschopnosti prostředí pro lokalizaci strategických investic do EU a efektivně povzbuzovat modernizační a dekarbonizační snahy podniků - bez ohledu na jejich velikost.

EK by měla aktualizovat definici SME a vytvořit v tomto kontextu zvláštní kategorie pro small mid-caps a mid-caps. Pro tyto podniky je nutné zajistit vhodné podmínky jak pro fungování na jednotném trhu, tak pro expanzi na trhy třetích zemí. Vedle toho je ovšem třeba umožnit podporu i velkým firmám, které jsou tahouny evropské ekonomiky s rozhodujícím přínosem pro plnění evropských priorit, a zbytečně je nezatěžovat dodatečnými náklady či regulací.

V oblasti regionální podpory požadujeme zrušení omezení poskytování podpory pro ocelářské odvětví (viz [Příloha 5](#)).

Legislativní detox

Za naprosto nezbytné považujeme věnovat se kvalitní implementaci, harmonizaci a odstranění nedostatků regulačních opatření namísto zavádění stále nových legislativních pravidel. V opačném případě bude Evropa nadále ztrácet svou konkurenceschopnost bez možnosti rozvoje inovací.

Nová Evropská komise se musí zaměřit na správnou implementaci a důsledné vyhodnocení dopadů obrovského množství legislativy, která byla přijata v posledních letech. Až na základě tohoto vyhodnocení bude možné začít debatu o nové legislativě, a to pouze v oblastech, ve kterých bude identifikováno tržní selhání.

Jednou z nejvíce regulovaných oblastí v EU je oblast digitální, pro kterou bylo během uplynulého volebního období přijato nebo navrženo celkem 116 legislativních aktů. Komise musí proto nyní především identifikovat a odstranit překryvy a nesrovnalosti a zajistit, aby digitální legislativa byla přiměřená a založená na skutečných rizicích (jedná se zejm. o Digital Services Act, Digital Markets Act, Artificial Intelligence Act, Data Governance Act, Data Act, Cyber Resilience Act, směrnici NIS 2, Chips Act, Cyber Solidarity Act, Cyber Resilience Act a GDPR).

Negativní dopady přemíry regulace se začínají v poslední době projevovat i ve vztahu k běžným spotřebitelům, kdy některé nejvýznamnější technologické společnosti omezují využití nových technologií v Evropě⁴.

Je nutné dát podnikům **oddechový čas** na přizpůsobení se novým podmínkám. Složitost, nepřehlednost a vysoká byrokratická zátěž jim brání inovovat a investovat do nových technologií. Tím snižuje jejich konkurenceschopnost vůči podnikům ze zemí mimo EU.

KONKRÉTNĚ chceme:

→ Zásadně zlepšit systém dopadových studií

V souvislosti s evropským legislativním procesem musí EK zahájit důkladnou revizi procesu přípravy dopadových studií, jejich vlivu a důsledně zpracovávat i aktualizované dopadové studie zohledňující úpravy návrhů v průběhu legislativního procesu před jejich finálním schvalováním.

⁴ Jako příklad lze uvést např. Google News v ES, LinkedIn v AT, Google Maps či Apple Face ID.

Skutečnost, aby veškeré evropské legislativní návrhy byly vždy opřeny o kvalitní dopadové studie, včetně studie dopadů na konkurenceschopnost, považujeme za absolutně nezbytné. Jedině tak můžeme bránit oslabování globální konkurenceschopnosti evropských podniků i vytváření další administrativní zátěže.

Jeden příklad za všechny: nová směrnice o náležitě péči podniků přinesla na jaře 2024 firmám bezprecedentní povinnosti a stanovila tvrdé sankce s potenciálními existenčními důsledky pro společnosti, které mají více než 1 000 zaměstnanců a obrat vyšší než 450 milionů eur. Budou muset zavést systém sledování rizik poškozování lidských práv nebo životního prostředí, předcházet jim nebo je napravit v celém řetězci svých činností. Zjistí-li jejich porušení, musí přijmout vhodná opatření k minimalizaci nepříznivých dopadů své činnosti, činnosti svých dceřiných podniků i obchodních partnerů v řetězci. Společnosti budou odpovědné za způsobenou škodu a budou za ni muset poskytovat plnou náhradu. Rovněž jsou povinny přijmout transformační plán pro zmírňování změny klimatu v souladu s Pařížskou dohodou. **Malé a střední podniky jsou teoreticky mimo oblast působnosti směrnice, nicméně budou se jí muset de facto také řídit**, protože tvoří největší část hodnotových řetězců.

→ **Razantně omezit negativní dopady prováděcích a delegovaných aktů**

Požadujeme, aby legislativní akty Komise nezhoršovaly reálné dopady evropské legislativy na firmy. Stejně jako národní gold-plating i ony často zvyšují firmám administrativu, náklady na plnění legislativních požadavků, zpříšňují nároky na povinné podávání zpráv, a tím oslabují jejich konkurenceschopnost.

Za provádění práva EU jsou primárně odpovědné jednotlivé členské státy Unie. Ale pro oblasti, kde jsou pro provádění práva zapotřebí jednotné podmínky (daně, zemědělství, vnitřní trh, zdraví a bezpečnost potravin apod.), přijímá Komise⁵ prováděcí akty. Akty v přenesené pravomoci⁶ jsou pak právně závazné akty, které Komisi umožňují doplnit nebo změnit méně podstatné prvky legislativních aktů EU, například s cílem definovat prováděcí opatření.

Jak ukazuje praxe, bez detailní znalosti sekundární legislativy nelze kvalitně vyhodnotit dopady projednávaných předpisů na soukromý sektor a konkurenceschopnost – dopady, které by měly být důkladně analyzovány před jejich schválením.

⁵ Ve výjimečných případech pak i Rada.

⁶ Tzv. delegované akty.

Rizikovou se v tomto ohledu do budoucna jeví mj. nedávno revidovaná směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti (CSRD), která se týká kotovaných i nekotovaných společností s bilanční sumou vyšší než 20 milionů eur, obratem nad 40 mil eur nebo více než 250 zaměstnanci. Povinné vykazování začne v roce 2025 (za rok 2024) pro společnosti, které již podávají zprávy o udržitelnosti podle evropské směrnice o vykazování nefinančních informací (NFRD)⁷. Všechny ostatní dotčené společnosti, včetně malých a středních podniků zapsaných k obchodování na regulovaných trzích, budou muset začít reportovat v následujících letech a nebudou nadále z reportovacích povinností o ESG vpuštěny. Revidovaná směrnice tak přinesla značný nárůst regulatorní a administrativní zátěže. Bez jejího dodržování ale nebudou firmy moci získávat bankovní úvěry, zelené certifikace či veřejné zakázky. Odhaduje se, že nově bude v České republice povinně zveřejňovat data své nefinanční výkonnosti **přes tisíc firem**. V Evropské unii se počet podniků zveřejňujících svá data navýší více než čtyřnásobně.

Proto podporujeme osvobození firem do 500 zaměstnanců, tzv. small mid-caps (alespoň), od ohlašovací povinnosti v rámci revize účetní směrnice, ze které reportovací závazky o ESG vyplývají.

Nejde ale jen o otázku velikosti firem. Jak předpokládá Komise, regulatorní definice udržitelných financí se má dále rozvíjet a rozšiřovat - nové akty v přenesené pravomoci nebo revize stávajících tak postupně **zahrnou další a další hospodářské činnosti z různých odvětví průmyslu**, což přinese postupné rozšiřování reportovacích povinností v rámci CSRD v situaci, kdy se podniky i instituce teprve učí s novými povinnostmi pracovat.

Zároveň je potřeba narovnat v taxonomii⁸ pozici jaderných zdrojů, která odsuzuje tuto zásadní nízkoemisní součást energetického mixu na druhou kolej a umožňuje v delegovaném aktu řazení jádra do taxonomie pouze na dobu určitou a pod velkým množstvím omezujících podmínek. Apelujeme proto na zařazení jaderných technologií mezi udržitelné investice, případně (jako ústupovou variantu) alespoň na zásadní prodloužení termínu „přechodnosti“ z roku 2040/2045 o minimálně 20 let a upravení požadavku na národní hlubinná úložiště do roku 2050. Konkrétní návrh úpravy naleznete v [Příloze 1](#).

⁷ V ČR šlo dosud o několik desítek firem.

⁸ Taxonomie EU regulatorně definuje udržitelné investice. Investice by měla plnit alespoň jeden z těchto šesti klimatických cílů a zároveň nepůsobit škody v žádném ze zbývajících: Zmírnění klimatických změn (i), Přechod na cirkulární ekonomiku (ii), Adaptace na změnu klimatu (iii), Prevence a omezování znečištění (iv), Ochrana vodních a mořských zdrojů a jejich udržitelné využívání (v) a Ochrana a obnova ekosystémů a biologické rozmanitosti (vi).

Vyšší a flexibilnější investice do aplikovaného výzkumu, inovací a přelomových technologií

Evropské investice do výzkumu, vývoje, inovací a nových technologií musí být nastaveny pružněji, aby usnadnily podporu VaV na národní úrovni. Nezbytná je rovněž podpora spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru z důvěryhodných zemí. Musí se zohledňovat reálné dopady podpořených návrhů na trh, na firemní výzkum a podporovat jejich umístění do praxe.

V době zásadní geopolitické nejistoty, válečného konfliktu v Evropě a problémech na Středním východě je získání technologické výhody pro EU i její spojence existenční nutností. Proto musíme vhodně nasměrovat investice. Více investovat je nutné do rozvoje a podpory přelomových technologií, jako jsou kvantové technologie, čipy a umělá inteligence (AI). V zájmu posilování odolnosti EU by se mělo výrazně investovat rovněž do výzkumu alternativní energetiky, baterií, využití vodíku, jaderných technologií, chemických hnojiv s nižším CO₂ dopadem a dalších klíčových oblastí.

Investice do výzkumu, vývoje a implementace nových technologií musí být podporované vhodnými nástroji, které nebudou protekcionistické a budou posilovat spolupráci EU se strategickými partnery.

Budoucí Rámcový program (Next Framework Programme - FP10) by se měl významně zaměřit na posílení konkurenceschopnosti podniků EU, aby díky navýšeným investicím do VaV získaly silnější postavení na světových trzích a zvýšily odolnost EU.

Realistické energeticko-klimatické cíle

Evropské klimatické cíle musí **zohledňovat různé podmínky v jednotlivých členských státech** a respektovat národní volby energetického mixu. Konkrétně je nutné vyhnout se diskriminaci jaderné energetiky a upravit dílčí cíle pro OZE a energetické úspory tak, aby byly realistické.

Při stanovování klimatických cílů musí být **zohledněny potřeby průmyslu a průmyslových zemí**. Doporučení klimatického cíle pro rok 2040 na snížení emisí o 90 % oproti roku 1990, který představila Evropská komise v únoru 2024, považuje Svaz průmyslu za nerealistický a ohrožující konkurenceschopnost mnoha odvětví. Takový cíl by fakticky vyžadoval rychlejší dekarbonizaci a ponechával málo prostoru pro transformaci průmyslu v období mezi lety 2040 a 2050, v němž se mohou naskytnout další technologická řešení či vhodnější ekonomické podmínky pro jejich implementaci.

Dále požadujeme zachovat v revizi pro rok 2040 pouze hlavní cíl snižování emisí a **nestanovovat dílčí cíle** pro OZE, úspory energie atd. Spolu s předložením tohoto cíle požadujeme rovněž jeho detailní dopadovou analýzu

Pro úspěch zelené transformace ekonomiky považujeme za důležité **pokračovat ve finanční podpoře** naplňování klimatických cílů prostřednictvím kohezních fondů a Modernizačního fondu. Bude třeba je zaměřit mj. na tzv. transformující se uhelné regiony. V rámci příštího víceletého finančního rámce (po roce 2027) bude nutné zajistit pokračování finanční podpory pro ČR jako výrazně průmyslovou zemi, ovšem se zachováním prostoru pro ozdravnou funkci svobodného trhu.

Jakékoliv další návrhy nesmí jít cestou zvyšování regulace a zpřísnování cílů, ale **vytváření podpůrných podmínek**. Regulatorní a legislativní požadavky musí být vždy stanovovány v souladu s **možnostmi a investičními cíli jednotlivých sektorů**, za jejich řádné konzultace a po vypracování detailního hodnocení dopadů.

KONKRÉTNĚ chceme:

→ Zefektivnění systému emisních povolenek a opatření proti úniku

Současné nastavení **mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM** z angl. *Carbon Border Adjustment Mechanism*) řeší sice otázku importů do Evropy, ale nijak neadresuje konkurenceschopnost evropských firem v exportu, na globálních trzích.

Paralelně s tím jsou rušeny bezplatné alokace povolenek v EU ETS, což nutně povede k růstu nákladů pro domácí hráče a dalšímu oslabení jejich konkurenceschopnosti.

Taková kumulace zpřísnování podmínek pro evropské výrobce by mohla vést k definitivnímu odsunu některých technologií a průmyslu mimo EU. Trváme proto na pravidelných a četných vyhodnoceních funkčnosti mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích CBAM.

Pokud se ukáže, že CBAM nedokáže riziku úniku uhlíku zabránit, bude nutné co nejdříve rušení bezplatné alokace povolenek v EU ETS přehodnotit. Ideálně by však bylo vhodné postupně snižování bezplatných povolenek zastavit a zavést ho, až pokud se prokáže, že je CBAM přináší žádaný efekt, poskytuje spolehlivou ochranu místních výrobců a motivuje ty ve třetích zemích.

Vedle toho požaduje Svaz průmyslu u CBAM i několik okamžitých změn:

→ zavedení ochrany exportu výrobků spadajících pod CBAM (jako např.

- nevyřazování povolenek za export);
- urychlenou přípravu opatření proti zneužívání pravidel CBAM ze strany dovozců/výrobců ze třetích zemí (jako např. resource shuffling apod.);
 - maximální zpřísnění defaultních hodnot emisní intenzity tak, aby jejich použití bylo pro dovozce odrazující a aby používali reálné ověřené hodnoty;
 - konec obcházení uhlíkového vyrovnání na hranicích rozšířením stávajícího seznamu CBAM o navazující výrobky.

Prostředky inkasované ze CBAM by měly podle SP ČR směřovat výhradně na projekty v oblastech, které CBAM pokrývá.

Svaz průmyslu dále požaduje **přehodnocení pravidel pro volnou alokaci povolenek a zamezení jejich výrazné cenové volatility** nastavením cenového pásma. Konkrétně by se jednalo o doplnění nového ustanovení do směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v EU.

Aby se cena povolenky dále zklidnila, je nutné upravit stávající fungování rezervy tržní stability (MSR). V současné době funguje MSR pouze jednostranně - neustále ubírá povolenky z trhu a vytváří tak impuls k růstu jejich ceny. SP ČR požaduje, aby MSR uměl fungovat oběma směry, pružně reagoval na prudké výkyvy ceny a operativně je zklidňoval. Konkrétně je třeba vhodně upravit ustanovení čl. 29a směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v EU.

Cena emisní povolenky by měla mít hodnotu ekvivalentní nákladům konkurence a nesmí ve střednědobém horizontu ohrozit konkurenceschopnost průmyslu. V MSR by měl fungovat mechanismus, který by počtem emitovaných/stahovaných povolenek reagoval na rozdíl ceny EU ETS a hraniční ceny pro emisní náklady pro hlavní trhy, se kterými EU obchoduje. Konkrétně je proto třeba doplnit nové ustanovení do rozhodnutí 2015/1814 (EU) o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Při **výpočtu bezplatné alokace** povolenek požadujeme nezapočítání krizových období 2020-2022 do referenčního období pro výpočet alokace. Ani stávající dynamičtější systém toto dostatečně neřeší, a firmy tak zbytečně přicházejí o povolenky vinou nižší výroby v krizových letech. Konkrétně navrhuje doplnit v tomto smyslu nové ustanovení do směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v EU.

Do **výpočtu benchmarků** je třeba započítávat výlučně technologie a postupy, které již fungují v průmyslovém měřítku a jsou plošně použitelné napříč EU. Není možné, aby byla alokace plošně vypočítávána na základě výkonu technologií použitelných jen v části Evropy, kde jsou pro ně podmínky. Zároveň požadujeme odstranění pravidla

umělého snižování benchmarků, které nemístně předjímá technologický vývoj. Konkrétně zde jde o úpravu čl. 10a odst. 2 směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v EU.

Nejpozději do roku 2026 je nutné nově nastavit **pravidla pro technologie CCUS a započítání CO₂**. Do výjimek z vyřazování povolenek by mělo být započítáváno i CO₂, které není permanentně chemicky vázáno (např. v rámci e-paliv).

Obecně je pak třeba zjednodušit celý systém vykazování.

→ Zmírnit cíle nastavené směrnicí RED III

Z hlediska zachování konkurenceschopnosti evropského průmyslu je nezbytné nastavit dlouhodobé realistické cíle a přehodnotit pravidla pro povinné cíle RFNBO paliv (tj. obnovitelných plynů a kapalných paliv nebiologického původu) v průmyslu, přehodnotit tvrdá technická kritéria nastavená EK a rozšířit možnosti plnění o nízkouhlíkový vodík. Země, které nemají příhodné podmínky pro stabilní OZE nebo přístavy, budou mít velké problémy tyto požadavky naplnit.

Abychom se cíli mohli alespoň přiblížit, požadujeme, aby výpočet plnění cíle umožňoval národní výjimky a ve jmenovateli nezohledňoval nízkouhlíkový vodík. Dále je nezbytné změnit delegované akty upravující podmínky pro výrobu RFBNO tak, aby zohledňovaly nízkouhlíkové technologie a aby delegovaný akt pro výrobu nízkouhlíkového vodíku reflektoval rozdílné podmínky jednotlivých zemí a plně umožnil využít výrobu ze stávajících jaderných elektráren.

→ Realistické cíle pro úsporu energie (EED III)

Již schválené cíle energetických úspor pro rok 2030 stanovují absolutní hodnotu poklesu spotřeby energie o cca 20 % oproti dnešku. To nepovažujeme za reálné a v budoucnu bychom se měli obdobných cílů vyvarovat.

Místo poklesu absolutních hodnot je nutné sledovat pokles relativní (na jednotku produkce). Existující cíle v průmyslu musí navíc zohledňovat trend elektrifikace, který je v některých průmyslových odvětvích často jedinou možnou cestou k dekarbonizaci, a tudíž vede k nárůstu spotřeby elektřiny. Ta v České republice kvůli využívání jádra je a i v budoucnu bude považována za výrobu s nízkou účinností. Elektrifikace tak může snížit emise, ale nemusí snížit primární spotřebu, což by mělo být reflektováno.

I z tohoto důvodu **navrhujeme držet v rámci současných diskuzí pro rok 2040 pouze hlavní cíl na úrovni emisí.**

→ Realistické cíle v oblasti udržitelnosti

Požadujeme **kompatibilitu stanovovaných cílů**. Jednotlivé cíle nesmí být ve vzájemném odporu! Jako příklad lze uvést konec skládkování a související energetické využití odpadu vs. navrhované zařazení spalování odpadu jako neudržitelné technologie v taxonomii. V této souvislosti navrhujeme upravit čl. 13 odst. 1 písm. j) nařízení (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic.

Při přijímání ESG předpisů v oblasti nefinanční výkonnosti firem (*z angl. Environmental, Social a Governance*) trváme také na důsledném zohledňování různých cest ekologizace a dekarbonizace - ať už jde o taxonomii, obecně udržitelné finance, jejich pravidla pro jadernou energetiku, nebo o energetické využití komunálního odpadu.

U delegovaného aktu pro zemní plyn je v taxonomii potřeba prodloužit termíny, do kterých je zemní plyn kvalifikován jako taxonomicky uznatelný (stavební povolení do konce 2030), a termín povinného přechodu na 100% nahrazení zemního plynu a spalování udržitelných a obnovitelných plynů – konec roku 2035. Důvodem nutného prodloužení je především pomalejší rozvoj vodíkového trhu, faktický nedostatek obnovitelných plynů, které by mohly po roce 2035 zemní plyn nahradit, a rychlejší reálný phase-out uhlí, který bude muset být pro zachování bezpečnosti dodávek dočasně nahrazen právě zemním plynem. Konkrétní návrh úpravy naleznete v [Příloze 2](#).

→ Funkční implementace Plynárenského balíčku

SP ČR apeluje na funkční nastavení **parametrů nízkouhlíkových plynů**. Jejich cílem musí být pouze emisní úspora a nemělo by dojít k diskriminaci různých způsobů výroby.

U prováděcích aktů ke **stanovení emisních stropů pro programy zjišťování a oprav úniků (LDAR)** požadujeme stanovení realistických minimálních detekčních limitů a detekčních technik pro provádění LDAR kampaní.

V rámci připravovaného delegovaného aktu pro **standardy měření, kvantifikaci, monitorování, vykazování, omezení vypouštění a flérování metanu** je potřeba vyjasnit interpretaci řady ustanovení příslušného nařízení, a z nich plynoucí míru finančních dopadů na koncové zákazníky.

Podle Svazu průmyslu je problematické rovněž ustanovení upravující podmínky pro výměnu komponentů vypouštějících metan. Konkrétní návrh úpravy naleznete v [Příloze 3](#).

→ Snazší zavádění kapacitních mechanismů na trhu s elektřinou

Svaz průmyslu podporuje volnější regulaci kapacitních mechanismů a požaduje co nejrychlejší přijetí funkční legislativní úpravy, která **umožní zavedení kapacitního mechanismu pro ČR** (i v rámci stávajících zdrojů) a zajištění odpovídající výkonové přiměřenosti.

Podle nově schváleného nařízení⁹ má Komise do 6 měsíců od vstupu nařízení v platnost (tj. začátkem roku 2025) analyzovat možnosti zjednodušení regulace kapacitních mechanismů a do 9 měsíců předložit konkrétní legislativní návrh.

→ CRMA a NZIA

Požadujeme zařadit železný a ocelový šrot na seznam strategických druhotných surovin. Bez šrotu nelze dekarbonizovat české ani evropské ocelářství. Navíc přispívá k cílům cirkulární ekonomiky.

SP ČR požaduje započítávání procesu EIA do maximální doby schvalování projektů a fikci souhlasu u povolovacích řízení. Evropská komise by měla vytvořit vhodnou finanční podporu pro NZIA a CRMA projekty, která by efektivně umožnila i participaci podniků z ČR.

Za důležité považujeme rovněž nastavení zavedení jednoduchého mechanismu pro zajištění společných nákupů kritických surovin prostřednictvím evropské diplomacie.

→ Zefektivnit opatření v oblasti přepravy odpadů

V rámci provádění nařízení o přepravě odpadů (*WSR z angl. Waste Shipment Regulation*) je nutné zakotvit řádnou implementaci nakládání s odpady způsobem šetrným k životnímu prostředí (*ESM z angl. Environmentally Sound Management*), a to zejména s ohledem na vývoz železného/ocelového šrotu do třetích zemí – současné nastavení nadále umožňuje silný vývoz.

Svaz průmyslu podporuje zavedení opatření proti obcházení nařízení o přepravě odpadů a pravidelné prověřování jejich efektivity.

→ Vyjasnit dopady nařízení o obalech a obalových materiálech

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení 2019/942 a 2019/943 schválené Radou 21. května 2024 (k 23.8. 2024 zatím nevyšlo v Úředním věstníku EU).

Obalová legislativa musí definovat odpovídající cíle pro všechny obalové materiály, a to tak, aby nebyly diskriminační a měly odbornou podstatu. Jedině takový přístup považuje Svaz průmyslu za rozumný a efektivní z pohledu komplexního oběhového hospodářství. Nařízení o obalech a obalových materiálech (*PPWR z angl. Packaging and Packaging Waste*) musí opustit trajektorii sledování cílů sběru jen u dvou komodit – PET a plechovky.

Jak je tomu bohužel i u jiných evropských předpisů, hlavním nedostatkem nařízení o obalech a obalových odpadech je absence delegovaných aktů v době projednávání návrhu nařízení. Při neznalosti celkového obsahu úpravy není možné analyzovat jeho budoucí dopady. Navíc hrozí, že krátká lhůta mezi zveřejněním delegovaných aktů a jejich prováděním způsobí firmám značné nadbytečné náklady.

→ **Flexibilnější metodika výpočtu uhlíkové stopy baterií**

V rámci delegovaného aktu k nařízení o bateriích považujeme za vhodné, aby metodika vykazování umožnila započítávat do uhlíkové stopy automobilových baterií i elektrickou energii s certifikátem původu skrze PPA kontrakty (smlouvy o nákupu elektřiny z OZE, často dlouhodobé), nejen pouze s přímo připojeným obnovitelným zdrojem nebo průměrným energetickým mixem dané členské země. Bez této změny dojde ke značnému omezení možnosti lokalizace strategických zelených investic s transformačním potenciálem pro země s vyšším podílem fosilních zdrojů v energetickém mixu.

→ **Změna revize směrnice o průmyslových emisích**

V souvislosti legislativou o průmyslových emisích (IED) požadujeme (všechny konkrétní návrhy úprav naleznete v [Příloze 4](#)):

Vrátit původní systém možnosti pro zdroje pohybovat se se svými emisemi kdekoliv v rozmezí dolního a horního limitu pro danou znečišťující látku.

Zrušit nastavování povinných limitů environmentální výkonnosti (EPLV) = spotřeby. Může jít proti transformaci a brzdit slibné projekty.

Zrušit nastavování limitů pro emise skleníkových plynů a vymezení dekarbonizačních technik ve směrnici o průmyslových emisích (IED). Ačkoliv má IED nepřímou spojitost s nízkouhlíkovou transformací (některé techniky na snižování emisí GHG mohou přinést např. snížení emisí znečišťujících látek a naopak), evropská dekarbonizace je založena zejména na použití tržních nástrojů (např. EU ETS, uhlíkové daně apod.), které fungují na zcela jiném principu než IED. Proto by měly být tyto oblasti a legislativy nadále odděleny. Může docházet ke kolizím, jejichž výsledkem budou zmařené plány neefektivnějších firemních investic do zelené transformace. SP

ČR proto navrhuje kompletní odstranění odkazů na dekarbonizaci, resp. snižování emisí skleníkových plynů v IED.

Zrušit povinnost tvorby transformačních plánů do roku 2050. Nelze předvídat technologický pokrok, energetické a finanční možnosti a dostupnost jednotlivých řešení. Navrhujeme proto odstranit celý článek 27d revidované směrnice a související opatření.

Zrušit možnost poskytovat data firem třetím stranám na základě dohody o mlčenlivosti. Jde o otázku citlivosti dat a přetrvávající možnost jejich zneužití.

Nastavit minimální dobu mezi vstupem v účinnost BREF a jeho revizí (např. 8 let). Je nutné zajistit předvídatelnost a respektovat investiční cykly v průmyslu.

Zrušit možnost nastavit přísnější podmínky než vyžadují závěry o BAT v případě, že nejsou naplňovány standardy kvality životního prostředí. Nelze zvolit lepší než nejlepší dostupnou techniku.

Zrušit princip kompenzací za újmu na zdraví díky znečištění ŽP. Šlo by o velice složitý proces prokazování a odhadování škod (obtížná prokazatelnost a vleklé spory zdržující transformaci). Zcela stačí ponechat revizí zpřísněné pokuty za neplnění povinností.

➔ **Realistická revize směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší**

Požadujeme komplexní přehodnocení revize směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší, která má významně zpřísnit imisní limity pro ochranu lidského zdraví. Připravované výrazné zpřísnění imisních limitů bude mít zcela zásadní dopad na rozvoj dopravní a technické infrastruktury ČR. Navrhované zpřísnění prakticky povede k zablokování rozvoje strategicky významné infrastruktury ČR, a následnému snížení konkurenceschopnosti.

Navrhujeme zvážit alternativy, které by umožnily zachování stávajících imisních limitů. Hodnoty standardů kvality ovzduší je nutné revidovat na základě robustního sběru dat a plošné technicko-ekonomické dosažitelnosti, včetně zohlednění veškerých externích vlivů.

V ČR je v přípravě řada strategicky důležitých záměrů dopravní infrastruktury i dalších staveb, jejichž projednání komplikují již stávající imisní i hlukové limity. Podle stávajícího návrhu mají být imisní limity sníženy prakticky na polovinu těch současných. Obdobně tomu má být i u dalších znečišťujících látek. Proto hrozí, že v navazujících řízeních nebude kvůli přísnější ochraně ovzduší řada výborně připravených záměrů směřujících ke zvýšení konkurenceschopnosti naší ekonomiky akceptována.

→ Směrnice o hluku ve venkovním prostředí

Požadujeme přehodnocení cíle snížení podílu osob chronicky rušených dopravním hlukem o 30 % do roku 2030 oproti roku 2017, který by se měl promítnout do směrnice o hluku ve venkovním prostředí (odpovídá snížení hluku o cca 1,1 dB).

Dosažení cíle považujeme v tomto období za nereálné především u členských států s rozvíjející se dopravní infrastrukturou. Na rozdíl od západních členských států EU se dopravní infrastruktura (včetně letecké) v ČR stále vyvíjí a nedosahuje svého potenciálu.

V případě letecké dopravy závisí míra snížení hluku (v případě ČR spíše kompenzace růstu provozních výkonů) zejména na obnově letadlové flotily dopravců za letadla nových generací. Tato obnova ale pravděpodobně nebude do roku 2030 ještě dokončena.

Ke zvyšování počtu osob vystavených hlukové zátěži navíc přispívá rozvoj výstavby pro trvalé bydlení v okolí již existujících dopravních staveb. K dosažení výše uvedeného cíle by proto měly být intenzivněji využívány nástroje územního plánování.

→ Úprava směrnice o energetické náročnosti budov

Požadujeme úpravu čl. 14 směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov týkající se infrastruktury pro udržitelnou mobilitu. Stávající znění článku formuluje požadavky na instalaci nabíjecích stanic pro elektromobily a dodatečných přípojek/kabeláže na parkovištích a v podzemních garážích nových i stávajících nerezidenčních budov. Je třeba reformulovat obsah požadavků tak, aby alespoň u venkovních parkovišť nebyly požadavky vymezeny čistě kvantitativně (počet povinných nabíjecích bodů), ale zohledňovaly rovněž výkon nabíjecích stanic.

V případě vybraných kategorií nerezidenčních budov, typicky obchodní domy či nákupní centra, dávají klasické nabíjecí stanice menší smysl. Doba nabíjení v takových případech převyšuje čas, který zákazníci v průměru tráví návštěvou prodejny.

Instalace nabíjecích stanic v nižším než aktuálně požadovaném počtu, ale rychlejších, by měla být možnou alternativou pro naplnění požadavků směrnice v oblasti udržitelné mobility.

→ Úprava nařízení o ekodesignu pro udržitelné produkty

Svaz průmyslu a dopravy ČR požaduje zrušení či alespoň výrazné **omezení kritéria přítomnosti látek vzbuzující obavy** (hrozí restrikce z pohledu udržitelnosti), neboť může mít za následek omezení stěžejních látek pro výrobu některých produktů.

Dále požadujeme zajištění **stejné úrovně, podmínek a kvality zpracování digitálního pasu produktu pro dovozce** výrobků a polotovarů **z třetích zemí**, včetně spolehlivého a objektivního ověřování uváděných dat.

Požadujeme zařadit do úpravy i ocelové meziprodukty – rychlé navržení delegovaného aktu.

→ **Revize REACH a taxonomie udržitelnosti chemické výroby**

Jsme proti revizi nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH). Stávající podobu REACH považujeme za fungující systém, který není vhodné zásadně měnit.

Připravovaná regulace skupin látek PFAS musí být provedena v souladu s technologickými možnostmi producentů a s přihlédnutím k socio-ekonomickým dopadům. Zejména je třeba zajistit, aby před omezením těchto látek existovaly nebo byly vyvíjeny udržitelné alternativy se stejnými vlastnostmi. Látky skupiny PFAS jsou důležitou součástí technologické výroby bezuhlíkových technologií.

→ **Odložit provádění nařízení EU proti odlesňování**

Požadujeme **odložit implementaci nařízení** proti odlesňování **do doby zajištění plně funkčního IT systému** a garantování bezpečnosti dat. Komise spustila pilotní verzi informačního systému, který ale zatím nefunguje správně a neumožňuje žádný přenos mezi IT systémy subjektů a EK (spíše vyžaduje ruční zadávání dat!). V tuto chvíli tedy nejsou zajištěny podmínky, ve kterých by firmy stanovené povinnosti mohly plnit. Kromě toho není dosud vyjasněn ani systém hodnocení rizik zemí.

Modernizace dopravní politiky EU

Současná dopravní politika EU je zaměřena především na infrastrukturu, financování transevropské sítě a její jednotlivé strategie jsou fragmentovány na dílčí dopravní módy. S ohledem na její obrovský význam pro rozvoj evropského hospodářství je ale nutné věnovat se rozvoji dopravní politiky EU komplexně a v souvislostech všech dopravních módů, jejich kombinací a v návaznosti na další sektory ekonomiky.

Proto považujeme za nutné aktualizovat strategii dopravní politiky EU s důrazem na budování moderní dopravní infrastruktury zajišťující hladký, efektivní, bezpečný a volný pohyb lidí a zboží po celé EU prostřednictvím všech dopravních módů a podporující udržitelná a digitální řešení.

KONKRÉTNĚ chceme:

→ Efektivní revize směrnice o podpoře kombinované dopravy

Je nutné přijmout **jednoduchou definici kombinované dopravy** (KD) na základě ujeté vzdálenosti a zajistit takové **zvýhodnění KD**, které bude v souladu s cíli EU motivovat přechod části nákladní dopravy ze silnice na železnici. Potřebujeme nastavit vhodné podmínky pro provoz, zavedení a spolehlivost pravidelné dopravy, které povedou k větší ochotě zákazníků kombinovanou dopravu využívat. K tomu musíme využít opatření, která jsou praktická, proveditelná a založená na relevantních datech. Proto považujeme za potřebné přijmout komplexní legislativu týkající se kombinované dopravy, aby se zvláště neřešila doprava lodní, drážní a silniční.

Původní návrh revize směrnice o podpoře kombinované dopravy zaváděl složitý mechanismus posuzování, zda se jedná o kombinovanou dopravu způsobilou k podpoře. Ten by v praxi znamenal příliš velkou administrativní zátěž pro dopravce a v kombinaci s dalšími přísnými podmínkami rovněž snížení atraktivity kombinované dopravy v praxi.

Vedle toho je třeba **podporovat ekonomickou udržitelnost stávajícího systému obsluhy** jednotlivých vozových zásilek a zajištění „bezproblémového“ sestavování vlaků pro dálkovou dopravu. Tento systém má spolu s kombinovanou dopravou potenciál i kapacitu převést zboží ze silnice na železnici. Bez adekvátní podpory nejsou však železniční dopravci nadále schopni tento systém obsluhy udržovat, rozvíjet a transformovat do budoucí podoby vhodné pro modal-shift.

V rámci přípravy nařízení o využívání kapacity železniční infrastruktury je nutné vyřešit **přístup k železniční infrastruktuře** mezi osobní a nákladní železniční dopravou tak, aby se mohly oba módy dopravy dále rozvíjet.

Z pohledu samotné železniční infrastruktury je třeba zajistit rozvoj a odpovídající systém údržby sítě TEN-T, rozšiřovat liniovou elektrifikaci železnice na národní úrovni a v rámci EU zajistit jednotný a dlouhodobě stabilní systém ERTMS (z pohledu verzí a kompatibility).

→ Efektivní implementace nařízení EURO 7 pro všechny výrobce

Je nutné, aby Komise, členské státy, orgány pro schvalování typu a technické zkušebny **intenzivně spolupracovaly s ACEA a výrobci automobilů**, kteří musí nařízení

implementovat, aby se homologační procesy jasně a efektivně zprovoznily za využití již existujících postupů.

EK musí představit veškerou sekundární legislativu k EURO 7 v rámci 12-měsíčního mandátu a dodat ji co nejdříve v roce 2025, aby měly všechny zúčastněné strany dostatečný čas na přípravu a implementaci. Komise musí **bezodkladně** zahájit práce také na přípravě předpisů pro těžká vozidla HDV, byť v rámci legislativy má 30-měsíční mandát.

Automobilový průmysl se podílí téměř 10 % na HDP ČR a téměř 20 % na celkovém exportu ČR, takže případný negativní vliv EURO 7 na autoprůmysl by měl negativní dopad i na tuzemskou ekonomiku.

➔ **Realistické normy CO2 pro všechny automobily**

Požadujeme realistickou revizi nařízení stanovující emisní normy CO₂ pro těžká vozidla (*HDV z angl. heavy duty vehicles*). Je třeba, **aby byly nové cíle snižování CO₂ z HDV splnitelné** (rizikové budou zejména autobusy) a aby byl minimalizován negativní socio-ekonomický dopad revidovaného nařízení. Nutné je brát v potaz CO₂ neutrální paliva a dle technologické neutrality umožnit využití alternativních paliv jako biometan nebo syntetická paliva. Zásadní je také dostatečná síť dobíjecích a plnicích stanic.

U **osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel**¹⁰ požadujeme **vytvoření podmínek, které umožní splnit cíle** stanovené pro emise CO₂ **a zároveň neohrozí evropskou konkurenceschopnost**.

Hrozí, že i v roce 2025 budou muset některé automobilky platit za neplnění stanovených emisních cílů vysoké pokuty až do výše 15 mld. EUR (což je ¼ celkových ročních investic evropských automobilek do V&V), a to z důvodů, které jsou mimo jejich kontrolu. Odkazuje na ně i Draghiho zpráva: ochlazení trhu, nedostatečná dobíjecí infrastruktura v EU, málo rozvinutý evropský dodavatelský řetězec pro elektrickou mobilitu či nekonkurenceschopné podmínky pro průmyslovou výrobu (vysoké ceny energií, nadměrná regulatorní zátěž apod.). Tyto prostředky následně skončí ve společném rozpočtu EU anebo v rukou čínských a amerických konkurentů, kteří vydělají na prodeji emisních kreditů, a zásadně pak budou chybět automobilkám na další transformační investice.

Vzhledem k ochlazení trhu s elektromobily považujeme za nezbytné zavést nové flexibility, jako např. slučování emisních kreditů CO₂ na dobu po několik za sebou

¹⁰ Nařízení 2021/0197 a nařízení 2019/631.

jedoucích let, či alespoň prodloužit platnost některých již existujících flexibilit, jako jsou např. super-kredity (zvýhodněné započítávání BEV, PHEV vozidel), ZLEV motivační mechanismus (zvýhodněné podmínky u dosažení min. podílu BEV/PHEV vozidel), větší využití plug-in hybridů jako přechodné technologie nebo využití syntetických paliv ve stávajícím vozovém parku.

Pro úspěch zelené transformace dopravy je nutné více než jen stanovovat cíle a hromadit regulační požadavky. Realizace této ambiciózní vize vyžaduje:

- a) vytvoření podmínek pro průmysl, aby výroba vozidel v Evropě zůstala životaschopná a konkurenceschopná, a tím lokalizovat hodnotový řetězec pro čistou mobilitu;
- b) naléhavé přijetí opatření zabraňující masivním sankcím, které by poškodily automobilový průmysl a oddálily zelenou transformaci;
- c) zajištění legislativní revize v Q1/2025, která adekvátně vyhodnotí možnosti průmyslu, situaci na trhu, aktuální stav rozvoje elektromobility a dobíjecí infrastruktury v EU, a až na jejich základě posoudí dosažení cíle pro rok 2025, 2030 a 2035;
- d) zajištění dostatečné infrastrukturu pro rozvoj čisté mobility.

→ **Zrychlení budování alternativní infrastruktury v souladu s AFIRem**

Do konce roku 2026 provede Komise přezkum implementace nařízení AFIR. Zde je třeba posoudit, jestli je naplňování cílů AFIRu v oblasti plnicí a dobíjecí infrastruktury v souladu s cíli nařízení CO₂.

Podle Evropské komise by do roku 2030 mělo být instalováno 3,5 milionu dobíjecích míst, zatímco podle odhadů sektoru automotive jich bude potřeba instalovat až 8,8 milionu. V každém případě bude nutná roční výstavba 410 000 až 1,2mil veřejných dobíjecích míst, což je téměř trojnásobek až osminásobek tempa výstavby v roce 2023 (celkem 153 000).

→ **Racionální cíle pro materiálovou cirkularitu vozů (ELV)**

V červenci 2023 představila EK svůj legislativní návrh nařízení revidujícího míru dosavadní materiálové cirkularity vozů. Stanovovat **recyklační cíle bez analýzy dopadů a kapacit recyklačních jednotek** v rámci EU je nezodpovědné. Automobilový průmysl je závislý na **dostupnosti vysoce kvalitních komponentů pro zajištění bezpečnosti**

a potřebných fyzikálně chemických vlastností. Vhodnější se nám proto na začátek jeví věnovat se sběru a vyhodnocování dat o využití recyklátu v nové výrobě.

Značně podhodnocené jsou rovněž oficiálně odhadované finanční dopady navrhované směrnice na zákazníky i na průmysl, především s ohledem k navrhovaným povinnostem výrobců ve vztahu k hodnotovému řetězci.

JEDNOTNÝ TRH

Odstranit přetrvávající překážky na jednotném trhu

Potřebujeme urgentně zvýšit kvalitu regulačního rámce jednotného trhu. Aby evropský jednotný trh mohl fungovat skutečně efektivně, je třeba odstranit překážky, které na něm přetrvávají, a zároveň předcházet vzniku nových.

Evropská komise proto musí posílit jednotnou aplikaci a vymahatelnost pravidel jednotného trhu v členských státech tak, aby nedocházelo k vytváření národních netarifních překážek a nebyla narušována integrita jednotného trhu jako celku. V roce 2020 EK spočítala, že odstranění překážek na jednotném trhu by do roku 2029 mohlo přinést celkem 713 mld EUR. Pro jejich uvolnění potřebujeme zlepšit především **volný pohyb ve službách**, zjednodušit a zefektivnit proces vysílání pracovníků a **odstranit přílišnou fragmentaci** v oblastech, jako je digitální ekonomika a služby, která brzdí růst a inovace¹¹.

Zjednodušené administrativní procesy

Je nutné zjednodušit povolovací procesy (např. stavební legislativa) a snížit administrativní zátěž. Více než 2/3 společností v EU považují podle nejnovější zprávy Eurobarometru za hlavní problémy při podnikání složitost administrativních postupů (68 %), rychle se měnící právní předpisy (64 %) a daňové sazby (63 %).

Administrativně i časově náročné povolovací procesy mají za následek odkládání nebo přesouvání některých klíčových transformačních investic mimo EU. Evropa je přeregulovaná. Představa evropských zákonodárců, že bez jejich iniciativy by se v Evropě nic nepohnulo dopředu, je mylná. Rovněž Enrico Letta ve své nedávné zprávě o stavu jednotného trhu upozorňuje, že podniky a investice mizí z Evropy kvůli příliš komplikované a byrokracií zatížené regulaci. Důrazně podporujeme jeho výzvu ke zjednodušení unijních pravidel. Je čas na modernizaci jednotného trhu, která by

¹¹ V souvislosti s pokrokem digitalizace a prolínání zboží a služeb navrhl v své zprávě o modernizaci jednotného trhu Enrico Letta zavedení „páté svobody“, která by umožnila volný pohyb výzkumu, inovací, znalostí a vzdělávání.

vytvořila správné podmínky pro to, aby evropské podniky mohly prosperovat a konkurovat na světovém trhu.

Evropští zákonodárci často opomíjejí důležitou roli **samoregulace**, která je nositelem změn a inovací. Jako příklad z firemní praxe lze uvést snahu o snížení energetické náročnosti výrobních zařízení, zvýšení ergonomičnosti jejich obsluhy, snížení spotřeby maziv apod. K těmto aktivitám rozhodně není třeba předepisovat povinné štítkování strojů podobně jako u elektrických spotřebičů pro domácnosti.

Mezi další přehnaně zatěžující uvádějí firmy např. regulaci GDPR, whistleblowing a ESG reporting. Poslední z jmenovaných označují někteří za nejproblematictější, a to zejména kvůli nejasné metodice a obavě, že do budoucna se pravděpodobně stane zámkou k další, ještě přísnější regulaci.

Více investic do kybernetické bezpečnosti

Vzhledem k neustálému nárůstu kybernetických útoků a zásadní roli digitální infrastruktury je nezbytné **zlepšit koordinaci a zvýšit investice** do kybernetické bezpečnosti a mobilní datové infrastruktury. Kybernetická bezpečnost je dnes klíčovým faktorem pro fungování všech sektorů ekonomiky. V ochraně kritické infrastruktury hraje zásadní roli soukromý sektor, proto je nutné posilovat partnerství mezi ním a sektorem veřejným. Kromě toho se jako nutná ukazuje **zásadní podpora vzdělávání společnosti**, protože jednotlivci jsou považováni za nejslabší článek v bezpečnostním řetězci.

Bezpečnost přenášených dat je opravdu klíčová. Soukromý sektor už několik let čelí nejasnému právnímu rámci, protože stále **chybí komplexní řešení pro transatlantické transfery dat**. Naše firmy si od roku 2020 nemohly být jisté, zda mohou legálně předávat data do USA. K první změně došlo až v létě 2023, kdy Evropská komise přijala rozhodnutí o přiměřenosti (adequacy decision), a Rámcem ochrany osobních údajů mezi EU a USA vstoupil v platnost.

Poskytování cloudových služeb veřejnému sektoru je v České republice předmětem vůbec jedné z nejprísnejších a nejkompexnějších regulací v celé Evropské unii. Na evropské úrovni se připravuje Evropské cloudové certifikační schéma (EUCCS), které je předmětem diskuzí už řadu let. Žádáme, aby výsledné schéma respektovalo principy volného obchodu a otevřených trhů, aby firmy mohly využívat technologie a služby i od poskytovatelů z bezpečných zemí, které jsou strategickými partnery EU.

Pokud jde o připravovanou regulaci v oblasti prověřování dodavatelského řetězce s cílem omezit určité dodavatele, na úrovni EU vidíme sílící **trend tuto problematiku**

regulovat plošně. Jedná se o velmi citlivé téma, které bude rezonovat i v následujících letech. Proto bude potřeba dbát na nastavení podmínek, které neudusí tržní prostředí.

Komise bude mít důležitý úkol dohlédnout na to, aby členské státy dokončily implementaci směrnice NIS2 a aby nedošlo k její rozdílné aplikaci v jednotlivých členských státech, jako se tomu stalo např. u GDPR. V této souvislosti Svaz průmyslu vítá návrh prováděcího nařízení o řízení kybernetických rizik a povinnostech hlášení pro poskytovatele digitální infrastruktury a ICT služeb.

Konkrétně navrhuje roční přechodné období pro přípravu společností na nové předpisy. Úkoly spojené s kybernetickou bezpečností musí být přiděleny specializovaným týmům, a ne managementu společností. Doporučujeme zvýšit finanční práh pro hlášení incidentů a prodloužit časový limit pro nefunkčnost služby na 60 minut, aby se zabránilo nadměrným hlášením.

Ohledně GDPR považujeme za nutné, aby se Komise zabývala důkladným přezkumem jeho implementace, zlepšila jednotnou aplikaci tohoto nařízení a zajistila přiměřený, na rizicích založený přístup k ochraně osobních dat, jak bylo původně zamýšleno.

Dostatek pracovníků s požadovanými dovednostmi na trhu práce

Evropský trh práce se bude muset vyrovnat s rostoucí poptávkou po pracovní síle jak z hlediska kvality (dovednosti odpovídající novým požadavkům), tak z hlediska kvantity, kdy vlivem nepříznivého demografického vývoje dochází k úbytku práce schopného obyvatelstva.

Opatření na evropském trhu práce by se měla **zaměřit především na výše uvedené výzvy a neměla by jej zatěžovat** stále novými směnicemi za účelem ochrany zaměstnanců, které ve svém důsledku snižují konkurenceschopnost firem.

Nedostatku pracovní síly a dovedností na trhu práce čelí pochopitelně i podniky operující v ČR. Každoroční objem absolventů škol zde činí jen 2 % z celkového objemu osob na trhu práce (prostá výměna by trvala 50 let!). Odhaduje se, že asi 1 mil. osob bude navíc třeba zásadně přeškolit (upskilling/reskilling). Podíl dospělé populace v dalším vzdělávání v ČR je nicméně jen 8,1 % a dále klesá (oproti průměru EU, který činí 11,3 %).

Českým a evropským zaměstnavatelům nejde výlučně o digitální a zelené dovednosti, je třeba se zaměřit na **obecně technické dovednosti**, resp. dovednosti související s používáním moderních technologií.

KONKRÉTNĚ chceme:

→ Implementovat Akční plán EU na podporu řešení nedostatku pracovní síly a dovedností

Téměř dvě třetiny (63 %) malých a středních podniků v EU v současné době uvádějí, že nemohou najít zaměstnance s dovednostmi, které potřebují. Komise identifikovala celkem 42 povolání, kde chybí pracovníci nejvíce, a připravila Akční plán na podporu řešení nedostatku pracovní síly. Realizaci tohoto akčního plánu na úrovni EU, členských států i sociálních partnerů považujeme za nezbytnou pro uvolnění růstu EU a podpoření její konkurenceschopnosti.

→ Podpořit pracovní migraci kvalifikovaných pracovníků

Swaz průmyslu podporuje realizaci balíčku EK na podporu pracovní migrace, a zejména návrh na zřízení zásobníku talentů z třetích zemí - Talent Pool (Rezervoár talentů). Podle SP ČR bude ale pro jeho úspěch nezbytné odstranit překážky externího najímání kvalifikovaných zaměstnanců ze třetích zemí, jak konstatuje ve své zprávě o jednotném trhu Enrico Letta.

→ Zabránit zpřísnění podmínek stáží

Doporučení Komise¹² o kvalitě stáží plní svou funkci a zaměstnavatelé je považují za dostačující. Naopak předložený návrh směrnice¹³ podmínky pro výkon stáží zpříšňuje a zvyšuje jejich administrativní náročnost pro zaměstnavatele. Považujeme proto za nutné, aby byl návrh směrnice redukován a aby poskytl dostatečný prostor pro národní úpravu.

Základem by podle SP ČR mělo být jasné vymezení stáží - úprava by se měla vztahovat pouze na stáže komerčního charakteru (takové, které nejsou součástí formálního vzdělávání ani aktivní politiky zaměstnanosti). Jinak by administrativní a finanční náročnost stáží mohla mít za následek jejich zásadní omezení, což by bylo rozporu s potřebami přípravy na povolání a rekvalifikaci. U komerčního typu stáží navíc existují i stáže neplacené nebo hrazené samotnými účastníky (v oblasti lukrativních oborů lékařství, managementu, podnikání apod.), tudíž i zde bude žádoucí udržet skutečně jen minimální omezení (např. platbu za prokazatelnou produktivní činnost stážisty).

¹² Doporučení KOM (2024) 133 k posílení Rámce kvality stáží

¹³ Návrh směrnice KOM (2024) 132 o zlepšování a prosazování podmínek stážistů

→ Podpořit mikrocertifikáty

Jako nástroj k upskillingu lze nově využít mikrocertifikáty, flexibilní způsob vzdělávání. Evropská komise by měla podpořit jejich implementaci (a to včetně digitální podoby) na národní úrovni formou vodítek (guidelines), peer-learningových aktivit a výzev na projekty národní či evropské spolupráce.

→ Zefektivnit spolupráci vysokých škol v EU

Je třeba realizovat Doporučení Rady o budování mostů pro efektivní spolupráci evropského vysokého školství a Evropskou strategii pro univerzity.

Realistická opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Je třeba zajistit, aby veškerá tato opatření respektovala podnikovou realitu, vhodně reagovala na nové trendy a nepřinášela podnikům další administrativní a finanční náklady.

Na úrovni jednotlivých členských států pak požadujeme **minimální transpozici** revidovaných směrnic: ochrana zaměstnanců proti riziku azbestu, olova, dalších nebezpečných látek a snížení jejich limitů, které budou mít za následek nárůst zátěže pro podniky.

Svaz průmyslu je **proti další regulaci v sociální oblasti**, trvá na respektování kompetencí členských států a autonomii sociálních partnerů.

KONKRÉTNĚ chceme:

→ Zabránit další regulaci v oblasti ochrany duševního zdraví v zaměstnání

Konference v belgickém městě La Hulpe avizovala na jaře 2024 řadu chystaných iniciativ EU v oblasti mentálního zdraví. V souvislosti se snahou zvýšit konkurenceschopnost EU bylo argumentováno, že problémy související s duševním zdravím způsobují EU značné ztráty, jelikož mohou mít vážné dopady na pracovní schopnost, způsobit pracovní neschopnosti, zkrátit pracovní kariéru, způsobit nezaměstnanost či dokonce zcela bránit ve vstupu na trh práce.

Svaz průmyslu ale zásadně **nesouhlasí s tím, že by bylo třeba přijmout v této oblasti další legislativní opatření**. Rámcová směrnice o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci 89/391/EHS se vztahuje na všechna pracovní rizika, ať už jsou fyzická nebo psychosociální. Odpovědnosti a povinnosti zaměstnavatele jsou v této směrnici jasně stanoveny. Rámcová směrnice zavedla navíc povinnost zaměstnavatelů provádět hodnocení dopadů všech rizik na pracovišti, včetně psychosociálních, a komplexním způsobem identifikovat vhodná preventivní opatření pro každou zjištěnou situaci.

→ Omezit další regulaci v oblasti teploty na pracovišti

Dalším avizovaným cílem EK, který je třeba kriticky sledovat, jsou dopady klimatických změn na pracovní prostředí, zejména plánované iniciativy v oblasti teploty na pracovišti. Vzhledem k tomu, že Evropa čelila několika vlnám letních veder během 2022-2023, odborové organizace napříč EU tlačí EK na zavedení evropské legislativy o maximální pracovní teplotě na pracovišti. Tato problematika je nicméně podle SP ČR v evropské legislativě již dostatečně ošetřena a zohledněna v národní legislativě (viz Nařízení vlády 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci).

Férová hospodářská soutěž v EU

Na evropské úrovni je potřeba dbát na rovné podmínky a férovou hospodářskou soutěž, uznat přínos firem všech velikostí (od nejmenších přes malé a střední, mid-caps, až po ty velké) a podporovat jejich spolupráci.

Tato témata se týkají všech firem bez výjimky. Proto je nutné stav rovných podmínek zlepšit obecně. Všichni potřebují snížení administrativní zátěže a zjednodušení předpisů, včetně samotné definice MSP.

Svaz považuje za důležité zabývat se i kategorií small mid-cap a mid cap, jelikož zahrnují podniky, které nejsou ekonomicky silné, ale věnují se výrobě náročné na lidskou práci. Právě ty je třeba podpořit v jejich transformaci.

Země jako Česká republika nebo ostatní z oblasti CEE jsou daleko více zaměřeny na průmysl, který je náročnější na lidský kapitál (počet zaměstnanců). Tyto země jsou pak ve srovnání s ostatními zeměmi (zejm. EU 15) znevýhodněny. Velké firmy mají větší vliv na změnu celkového inovačního či environmentálního prostředí a jejich zapojení je klíčové pro plnění celoevropských cílů (energetika, životní prostředí, oběhové hospodářství, problematika sucha, inovace apod.). V určitých oblastech musí proto zůstat podpora dostupná všem podnikům. Primárně by tak EK mělo jít o kvalitu projektů a jejich přínos, nikoliv o velikost podniků.

Za důležitou považuje SP ČR také podporu spolupráce mezi podniky různých velikostí, aby si mohly vzájemně předávat zkušenosti a docházelo k transferu technologií a know-how do celého dodavatelského řetězce.

Rovné podmínky pro e-commerce v EU

Požadujeme, aby Evropská komise ve spolupráci se zástupci průmyslu vytvořila účinný systém pro přeshraniční vymáhání právních předpisů, standardů a rovných podmínek na trhu e-commerce v EU.

V posledních letech se zvýšila konkurence ze strany obchodníků a B2C tržišť usazených v asijských zemích a zaměřených na spotřebitele sídlící v EU. Tito hráči získávají významný podíl na online trhu v mnoha členských státech, zejm. v kategoriích nepotravinářského zboží. Přinejmenším část úspěchu těchto subjektů je však založena na agresivních marketingových praktikách, klamání spotřebitelů, nerespektování pravidel EU na ochranu spotřebitele, nabídce produktů, které nejsou v souladu s pravidly EU o bezpečnosti výrobků či nedostatečné náležitě péči při online operacích, celních předpisech apod.

Donucovací orgány dnes často nedokáží nebo nejsou schopny v dostatečné míře zajistit dodržování pravidel na svém území či efektivně koordinovat vhodná opatření prostřednictvím příslušných orgánů EU. Vymáhání práva je rozptýleno do různých vnitrostátních a regionálních orgánů. Výsledkem je nekalá hospodářská soutěž, která narušuje zdraví a konkurenceschopnost prostředí e-commerce v EU a poškozují práva a bezpečnost spotřebitelů.

Harmonizace DPH

Je třeba racionalizovat digitální vykazování DPH v reálném čase u přeshraničních transakcí a zlepšit spolupráci mezi daňovými správami.

Navrhaná novela směrnice o DPH zavádí významnou reformu týkající se povinného digitálního vykazování DPH u přeshraničních transakcí. Namísto dosavadního souhrnného hlášení bude vykazování probíhat v „reálném čase“ do 2 dnů od vystavení faktury, jež bude vystavena elektronicky do 2 dnů od uskutečnění plnění. Pro řadu zejména menších podniků by ale implementace návrhu v tomto znění znamenala značnou administrativní zátěž a problémy, např. v případě pozdního přijetí faktury.

Vedle toho považujeme za potřebné důsledně implementovat cíle evropské iniciativy Fair & Simple Taxation, jako je např. modernizace a zlepšení spolupráce mezi daňovými správami, zjednodušení registrace DPH či rozvíjení již existujícího DPH One Stop Shop.

Modernizace a zlepšení spolupráce mezi daňovými správami představuje benefit jak pro firmy, tak pro státní správu.

Zjednodušení registrace DPH a rozšíření DPH One Stop Shop (registrace a odvádění DPH jen v jednom státě EU) znamená snížení administrativních nákladů firem.

Smluvní svoboda u plateb v obchodních transakcích B2B

V rámci debaty k návrhu nařízení o opožděných platbách v obchodním styku podporujeme dodržování doby splatnosti v délce **30 dní ze strany státních institucí**. V oblasti **B2B transakcí nicméně požadujeme zachovat smluvní svobodu** a platební podmínky, které do určité míry respektují místní a sektorové obchodní zvyklosti. Výraznější regulace by v tomto případě mohla pokřivit podnikatelské prostředí napříč EU, např. by byly zvýhodněny společnosti ze třetích zemí, které dané podmínky nemusí dodržovat.

PARTNERSTVÍ

Rozšiřování sítě obchodních dohod EU

Rozšiřováním sítě obchodních dohod je nutné **omezit jednostranné závislosti, diverzifikovat hodnotové řetězce a posilovat bezpečnost**. Vedle toho je třeba bránit protekcionismu a technologické izolaci EU a maximalizovat ratifikovatelnost oboustranně výhodných obchodních dohod jejich realistickým nastavením.

Společná obchodní politika patří mezi výlučné pravomoci EU. Vstupem do EU se ČR formálně vzdala práva uskutečňovat samostatnou obchodní politiku a připojila se k celní unii, která na dovozy a vývozy z/a do třetích zemí uplatňuje jednotné úpravy obchodních vztahů, závazné pro všechny členské státy EU. Jako člen EU musí ČR nyní prosazovat svoje obchodně-politické zájmy na trzích třetích zemí prostřednictvím struktury EU.

Za výhody obchodních dohod EU považujeme:

- nižší nebo nulové celní sazby
- jednodušší a rychlejší celní řízení
- uznávání osvědčení o produktech
- mobilita zaměstnanců
- přístup k veřejným zakázkám
- lepší ochrana práv duševního vlastnictví

Překážky mezinárodního obchodu nejsou jen celní povahy. Patří mezi ně i technické předpisy (různé předpisy vztahující se na zboží a služby) a překážky necelní (nákladná omezení plynoucí ze zákazů, podmínek nebo požadavků pro určité trhy). Z dlouhodobého hlediska platí, že čím je volnější mezinárodní obchod, tím je větší hospodářský růst. Krátkodobá protekcionistická opatření vedou k pokřivení soutěže a podpoře nekonkurenceschopných výrobců. A totéž platí i u technologického protekcionismu: pokud by přetrvávala tendence některých členských států či části EK usilovat o technologickou suverenitu založenou na vyloučení konkurence z jiných zemí, vedlo by to k technologické izolaci EU s negativními dopady na ekonomický růst a zdražování služeb. A také k odvetným opatřením pro evropské exportéry.

Zavádění protekcionistických opatření v Evropě není náš cíl, ale měli bychom požadovat, aby EU zajistila, že **výrobky dovážené do EU nebudou narušovat jednotný trh a budou na ně uplatňovány srovnatelné požadavky**, jako na ty vyrobené v EU, zejména v rámci požadavků na udržitelnost.

Využívání stávajících nástrojů na ochranu obchodu lze aplikovat tehdy, jsou-li splněny právní podmínky, a to při respektování hospodářských zájmů EU a v **úzké koordinaci s průmyslem**.

Od roku 2018 kvůli rozhodnutí Evropského soudního dvora uzavírá EU obchodní dohody jako dvě zvláštní dohody – dohody o investicích (vyžadují kromě schválení EP i souhlas parlamentů všech členských států) a dohody o volném obchodu (stačí schválení EP). V novém institucionálním cyklu je třeba co nejdříve uzavřít a ratifikovat dohody s Mexikem, MerCoSurem a Austrálií. Stejně tak by EU měla urychlit jednání s Indií a zeměmi ASEAN. Za důležité SP ČR považuje také další rozvoj vztahů s africkými zeměmi, mj. i s ohledem na rostoucí vliv Číny v regionu.

Je třeba podpořit ratifikovatelnost dohod a bránit snahám zahrnout do obchodních dohod přehnaně komplexní a neobchodní ustanovení (lidská práva, ochrana životního prostředí apod.), která mají být řešena a vymáhána jinými nástroji. Zvláštní pozornost v rámci dohod o volném obchodu by naopak měla být věnována realistickým pravidlům týkajícím se původu zboží.

Kromě uzavírání nových dohod je potřeba také **revidovat** řadu těch stávajících, jako je např. TCA s Velkou Británií nebo Celní unie s Tureckem, aby byly v souladu se současnými cíli EU. Zásadní je zvyšování odolnosti ekonomiky EU, jejího obchodu a investičních toků prostřednictvím ambiciózní diverzifikační strategie, která zahrnuje různé nástroje včetně obchodních dohod, dohod o kritických surovinách a dohod o digitálním partnerství.

Ekonomická bezpečnost

Ochrana bezpečnostních zájmů EU se nesmí stát příležitostí ke skrytému protekcionismu, nesmí ohrozit integritu jednotného trhu ani volného pohybu kapitálu. Pro úspěch evropské strategie ekonomické bezpečnosti je nutné, aby dokázala správně vyvážit hospodářské a národní bezpečnostní cíle a zdržet se restriktivních opatření vůči zemím, které jsou strategickými partnery EU.

Vedle toho SP ČR požaduje lepší vyváženost mezi třemi pilíři ekonomicko-bezpečnostní strategie EU, kterými jsou Podpora konkurenceschopnosti, Partnerství a Ochrana. Evropská komise zatím představila návrhy iniciativ akcentující zejména pilíř Ochrana, ale přitom to jsou právě Podpora konkurenceschopnosti a Partnerství, které jsou naprosto klíčové pro posílení ekonomické odolnosti a zajištění stabilního prorůstového prostředí. Těm by měla být podle SP ČR věnována maximální pozornost.

Jakýmkoli novým iniciativám musí předcházet důkladné posouzení rizik a musí zohlednit zájmy a potřeby evropského byznysu. V tomto ohledu jsme velice kritičtí vůči úvahám Komise o zavedení kontroly odchozích investic, kde chybí jasná identifikace problému a zevrubná analýza přínosů a ztrát.

Komise musí oblast ekonomické bezpečnosti intenzivně konzultovat se zástupci průmyslu, aby byla zajištěna proveditelnost případných opatření a minimalizace negativních dopadů na podniky a dodavatelské řetězce. Tento přístup nejen podpoří ekonomickou bezpečnost, ale rovněž inovace a konkurenceschopnost EU v digitálním věku.

Bilaterální dohody o digitálním obchodu mezi EU a USA a dalšími strategickými partnery

Naším podnikům a univerzitám potřebujeme zajistit přístup k nejnovějším technologiím a na nich založeným produktům a službám. V digitálních dohodách a kapitolách je třeba podpořit společné investice do VaV, vytváření bezpečných datových prostorů, mezinárodních technických standardů, sdílené modely řízení a sblížování regulačních opatření týkající se AI, 6G či quantum computing. Komise by měla rozšiřovat inovační partnerství a důvěru ve vznikající technologie.

Podpora otevřeného přístupu k mezinárodnímu obchodu a datovým tokům je nezbytná, aby evropské firmy byly konkurenceschopné na globálním trhu. Vzhledem k bezpečnostní situaci je potřeba zaměřit se na diverzifikaci dodavatelských řetězců, která snižuje zranitelnost a posiluje odolnost. Je třeba spolupracovat s co nejvíce možnými partnery a klást důraz na ty důvěryhodné.

Mezi hlavní cíle příštího institucionálního cyklu EU musí patřit dohoda s USA o společném politicko-ekonomickém programu, včetně postupného snižování nákladů podnikání přes Atlantik. Vedle toho je třeba hledat způsoby, jak řešit spory, aniž bychom se vzájemně poškodili, a jak efektivně postupovat vůči Číně.

Směrem k Číně musí EU prokázat asertivitu, jednotu, připravenost chránit své hospodářské zájmy a zároveň pokračovat ve spolupráci s Čínou v oblasti obchodu a investic, včetně oblastí vyžadujících globální reakci, jako je změna klimatu či standardizace.

Flexibilita evropské veřejné podpory a finančních nástrojů pro poválečnou obnovu Ukrajiny

Během války na Ukrajině hledá český byznys příležitosti, jak pomoci Ukrajině humanitárně, vojensky i ekonomicky, a zároveň **usiluje o dlouhodobou spolupráci a poválečnou obnovu.**

Investice do ukrajinské infrastruktury, energetiky, vodohospodářství, zdravotnictví a dalších klíčových sektorů mohou přinést dlouhodobé výhody a vytvořit nové trhy pro české produkty a služby.

Evropská komise může výrazně zlepšit schopnost českých a evropských firem účinně se zapojit do rekonstrukce Ukrajiny. Konkrétně jde o zajištění potřebné finanční, technické a regulatorní podpory.

EU již vytvořila mechanismus na pomoc Ukrajině, který zahrnuje stabilní finanční podporu, ale podobné nástroje by mohly být rozšířeny i na další země v regionu, aby podpořily jejich ekonomickou stabilitu a rozvoj.

Vedle toho české firmy akutně potřebují zajistit **vstřícný a proaktivní přístup evropských komerčních bank v Evropě i EIB k zajištění dodávek** vojenského materiálu na Ukrajinu, bez preferenčního zacházení s firmami ze stejné země jako je vlastník banky. Evropská unie musí nastavit regulační rámec finanční pomoci Ukrajině tak, aby podpořila participaci soukromého sektoru na její obraně a zároveň usnadnila její současný i poválečný rozvoj.

Komise může pomoci s rovným přístupem evropských firem na ukrajinský trh, pochopením regulačních požadavků a zvýšením úspěšnosti jejich žádostí o evropskou finanční podporu pro rekonstrukční projekty. To zahrnuje podporu v oblastech jako právní a procesní poradenství, analýza trhu a řízení projektů.

Iniciativy ve prospěch užší integrace Ukrajiny do EU (jako je Plán prioritních opatření na zvýšení přístupu Ukrajiny na jednotný trh a různé sektorové dohody, v neposlední řadě také nástroj Ukraine Facility) usnadní vstup českých firem na ukrajinský trh. Tyto iniciativy pomáhají snížit regulatorní a obchodní bariéry, což činí podnikání na Ukrajině pro české firmy atraktivnější.

Modernizace Světové obchodní organizace

Pokud se reforma nepodaří, je WTO podle Svazu průmyslu odsouzena k postupné ztrátě relevantnosti. Pro EU byla přítomnost WTO vždy velmi důležitá. Jednotný trh EU byl zčásti inspirován zásadami a postupy GATT, na kterých je WTO založena. Společná obchodní politika patří navíc mezi výlučné pravomoci EU. V letech 1995 až 2022 byla Unie zapojena do 202 případů urovnávání sporů u WTO a vč. dalších 216 případech požádala o status „třetí strany“, který členům WTO umožňuje sledovat spory, které se týkají jiných.

Orgán pro řešení sporů WTO může vydávat nezávazná rozhodnutí (Konzultace, Panel) a závazná rozhodnutí (Odvolací orgán). Členů Odvolacího orgánu je 7 a jsou jmenováni na 4 roky. **Od roku 2019 je prakticky paralyzován**, protože končící členové nejsou s ohledem na veto USA nahrazováni.

Země WTO v čele s EU souhlasí s **potřebou organizací modernizovat** (zohlednit problematiku udržitelnosti, digitálního obchodu apod.) a do konce roku 2024 slíbily **zajistit plnou funkčnost systému řešení obchodních sporů**. Názory na něj se nicméně liší: USA prosazuje „new look“ Odvolacího orgánu (resp. postoupení k Odvolacímu orgánu pouze za souhlasu žalující i žalované strany) a výjimky z pravidel pro případy, kdy je ohrožena „národní bezpečnost“. EU výjimky z pravidel na základě argumentace „národní bezpečnosti“ odmítá jako protekcionistické.

ČR patří mezi zakládající členy WTO, která vznikla v roce 1995 institucionalizací Dohody o clech a obchodu GATT uzavřené 1947. Od roku 2001 je členem WTO i Čína, jejíž podíl na globálním exportu od té doby raketově narostl (nyní 1. místo mezi světovými exportéry ze 7. pozice v roce 2000 - před vstupem do WTO). Čína tak předešla i USA, dlouhodobého lídra světového exportu. Spojené státy dlouhodobě (i s ohledem na Čínu) vyjadřovaly nesouhlas s postojem Odvolacího orgánu WTO vůči antidumpingovým a vyrovnávacím clům na subvencované zboží ani s úzkou definicí tzv. veřejných subjektů. S ohledem na tento fakt začaly blokovat standardní řešení obchodních sporů v rámci WTO.

Podpora řešení založených na širším mezinárodním konsenzu

Chceme aktivně podporovat řešení založená na širším mezinárodním konsenzu, např. upřesňující pravidla mezinárodního zdanění v rámci OECD, a v konkrétních návrzích respektovat možnost využití podpůrných nástrojů hospodářské politiky jednotlivých zemí.

Pravidla mezinárodního zdanění (nyní např. 2. pilíř OECD zavádějící minimální korporátní daň pro velké podniky ve výši 15 %) se potenciálně dotýkají podnikání řady českých firem a je proto nutné vývoj probíhající reformy sledovat a včas zamezit (např. formou implementace na úrovni EU) negativním dopadům na konkurenceschopnost Česka.

Širší mezinárodní konsenzus je někdy náročné vyjednat a jeho časová náročnost svádí ke krátkodobým jednostranným řešením, ale stále zůstává jednoznačně lepší variantou, která podporuje předvídatelnost mezinárodního obchodu. Jako odstrašující příklad lze uvést pokus o zdanění digitálních firem se sídlem mimo daný členský stát EU (hlavně tzv. skupiny GAFA: Google, Apple, Facebook, Amazon), který jednotlivě zavedlo několik zemí EU (v různé výši 3–7 %) a které mělo za následek odvetná opatření a značný tlak ze strany USA. Nakonec se proto země EU dohodly, že vyčkají na dojednání pravidel v rámci OECD. K podpisu dohody na půdorysu OECD/G20 o přenesení práva na zdanění a minimálním efektivním zdanění (u nadnárodních firem s obratem nad 750 mil EUR ve výši 15 %) došlo nakonec v roce 2023¹⁴.

¹⁴ Následně byla přijata příslušná směrnice Rady (EU) 2022/2523 ze dne 14. prosince 2022 o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátních skupin v Unii, která byla transponována do českého právního řádu zákonem č. 416/2023 Sb., o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny.

Příloha 1

Návrhy na revizi Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1214 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v některých odvětvích energetiky, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi, PŘÍLOHA I:

V oddíle 4.27 Výstavba a bezpečný provoz nových jaderných elektráren na výrobu elektřiny nebo tepla, včetně výroby vodíku, s využitím nejlepších dostupných technologií:

Popis činnosti

Výstavba a bezpečný provoz nových jaderných zařízení, pro něž vydaly příslušné orgány členských států v souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy stavební povolení do roku ~~2045~~ **2065** k výrobě elektřiny nebo zpracování tepla, a to i pro účely dálkového vytápění nebo průmyslových procesů, například výroby vodíku (nová jaderná zařízení), jakož i zvýšení jejich bezpečnosti.

Technická screeningová kritéria

Obecná kritéria týkající se podstatného přínosu ke zmírňování změny klimatu a zásady „významně nepoškozovat“.

1f) členský stát má zdokumentovaný plán s podrobnými kroky k tomu, aby bylo do roku 2050 v provozu úložiště vysoce radioaktivního odpadu, přičemž tento plán popisuje vše níže uvedené:

v oddíle 4.28. Výroba elektřiny z jaderné energie ve stávajících zařízeních:

Popis činnosti

Změna stávajících jaderných zařízení za účelem prodloužení doby trvání bezpečného provozu jaderných zařízení, která vyrábějí elektřinu nebo teplo z jaderné energie (dále jen „jaderné elektrárny“), do roku ~~2040~~ **2060** s povolením příslušných orgánů členských států.

Technická screeningová kritéria

Obecná kritéria týkající se podstatného přínosu ke zmírňování změny klimatu a zásady „významně nepoškozovat“.

1f) pro projekty schválené po roce 2025 má členský stát zdokumentovaný plán s podrobnými kroky k tomu, aby bylo do roku ~~2050~~ 2060 v provozu úložiště vysoce radioaktivního odpadu, přičemž tento plán popisuje vše níže uvedené:

2. Modernizovaný projekt provádí veškerá přiměřeně proveditelná zlepšení bezpečnosti a od roku 2025, a včetně paliva odolného vůči nehodám. Technologie je certifikována a schválena vnitrostátním bezpečnostním regulačním orgánem

v textu nařízení nahradit na všech místech výskytu:

Činnost je v souladu normami Industry Foundation Classes (IFC) s standardy IFC (International Finance Corporation).

Příloha 2

Návrhy na revizi Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1214 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v některých odvětvích energetiky, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi, PŘÍLOHA I:

Technická screeningová kritéria

Významný přínos ke zmírnění změny klimatu

1b) zařízení, pro něž je stavební povolení uděleno do 31. prosince ~~2030~~ **2035**, splňují všechny následující podmínky:

1bv) zařízení je navrženo a vybudováno tak, aby používalo obnovitelná a/nebo nízkouhlíková plynná paliva, a přechod k plnému využívání obnovitelných a/nebo nízkouhlíkových plyných paliv proběhne do 31. prosince ~~2035~~ **2040**, přičemž řídicí orgán podniku schválí závazný a ověřitelný plán;

Příloha 3

Návrhy na revizi Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1787 ze dne 13. června 2024 o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942:

V bodě 8 čl. 15 provést následující úpravu:

8. Provozovatelé musí splňovat požadavky tohoto článku, **s výjimkou odst. 5**, neprodleně a v každém případě nejpozději do 5. února 2026 v případě stávajících lokalit a nejpozději do 12 měsíců ode dne zahájení provozu nových lokalit.

Příloha 4

Návrhy na revizi Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1785 ze dne 24. dubna 2024, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů (IED 2.0):

V bodě 15 týkajícím se čl. 15 provést následující úpravu v paragrafu 3:

„The competent authority shall set ~~the strictest achievable~~ emission limit values by applying BAT in the installation, considering the entire range of the emission levels associated with the best available techniques (“BAT-AELs”) to ensure that, under normal operating conditions, emissions do not exceed the BAT-AELs as laid down in the decisions on BAT conclusions referred to in Article 13(5). ~~The emission limit values shall be based on an assessment by the operator of the entire BAT AEL range, analysing the feasibility of meeting the strictest end of the BAT AEL range and demonstrating the best overall performance that the installation can achieve by applying BAT as described in BAT conclusions, having regard to possible cross-media effects.~~ The emission limit values shall be set through either of the following:

(a) setting emission limit values expressed for the same or shorter periods of time and under the same reference conditions as the BAT-AELs; or

(b) setting emission limit values different from those referred to in point (a) in terms of values, periods of time and reference conditions.

Where the emission limit values are set in accordance with point (b), the competent authority shall, at least annually, assess the results of emission monitoring in order to ensure that emissions under normal operating conditions have not exceeded the BAT-AELs.

General binding rules referred to in Article 6 may be applied while setting relevant emission limit values in accordance with this Article.

If general binding rules are adopted, the strictest achievable emission limit values by applying BAT shall be set for categories of installations having similar characteristics that are relevant in determining the lowest emission levels achievable, considering the entire range of the BAT-AELs.

The general binding rules shall be established by the Member State, based on the information in the BAT conclusions, ~~analysing the feasibility of meeting the strictest end of the BAT AEL range and demonstrating the best performance that those~~

~~categories of installations can achieve by applying BAT as described in BAT conclusions.~~“

V bodě 15 týkajícím se čl. 15 provést následující úpravu v paragrafu 4:

*Without prejudice to Article 9(2), the competent authority shall set, for normal operating conditions, **binding indicative** ranges for environmental performance that ~~are should, if possible, not to~~ be exceeded during one or more periods, as laid down in the decisions on BAT conclusions referred to in Article 13(5).*

In addition, the competent authority shall:

(a) set, for normal operating conditions, environmental performance limit values concerning water, having regard to possible cross media effects, that are not to be exceeded during one or more periods, and which are not less strict than the binding ranges referred to in the first subparagraph;

(b) set, for normal operating conditions, indicative environmental performance levels concerning waste and resources other than water, which are not less strict than the binding ranges referred to in the first subparagraph.

V bodě 12 (c) týkajícím se čl. 13, paragrafu 2 provést následující úpravu:

*„Without prejudice to Union competition law, information considered to be confidential business information or commercially sensitive information shall only be shared with the Commission and, after having signed a confidentiality and non-disclosure agreement, with ~~civil servants and other public employees representing designated~~ Member States’ **representatives or Union agencies**. Information shall be anonymised, in such a manner that it does not refer to a particular operator or installation, when shared with the other stakeholders involved in the exchange of information referred to in paragraph 1. **Non anonymised information may only be shared in cases where anonymising the information would not allow an effective exchange of information on BAT in the context of drawing up, reviewing and, where necessary, updating BAT reference documents, with representatives of non-governmental organisations promoting the protection of human health or the environment and representatives of associations representing the relevant industrial sectors, as appropriate, and where such representatives of organisations and associations have signed a confidentiality and non-disclosure agreement.** The exchange of information considered to be confidential business information or commercially sensitive information shall remain strictly limited to what is technically required to draw up, review and, where necessary, update BAT reference documents, and such confidential business information or commercially sensitive information shall not be used for other purposes.“*

V bodě 12 (a) týkajícím se čl. 13, paragrafu 1 provést následující doplnění:

„In order to draw up, review and, where necessary, update BAT reference documents, the Commission shall organise an exchange of information between Member States, the industries concerned, non-governmental organisations promoting human health or environmental protection, the European Chemicals Agency and the Commission. That exchange of information shall aim at an eight-year review cycle of BAT reference documents prioritising the documents that have the highest potential to improve the protection of human health or the environment. The duration of the exchange of information referred to in the first subparagraph shall not exceed four years for each individual BAT reference document.

Notwithstanding findings of the Innovation centre for industrial transformation and emissions according to Article 27a, in order to ensure predictability for operators and reflect investment cycles in industry, period of at least 8 years between entry into force of individual BAT reference documents and their review shall be maintained.“

Odstranit celý bod 20 týkající se čl. 18:

Environmental quality standards

~~*Where an environmental quality standard requires stricter conditions than those achievable by the use of the best available techniques, additional measures shall be included in the permit, with a view to reducing the specific contribution of the installation to the pollution occurring in the relevant area, without prejudice to other measures which may be taken to comply with environmental quality standards. Where stricter conditions have been included in the permit in accordance with the first paragraph, the competent authority shall assess the impact of the stricter conditions on the concentration of the pollutants concerned in the receiving environment. Where the load of pollutants emitted by the installation has a quantifiable or measurable effect on the environment, Member States shall ensure that the concentration of the pollutants concerned in the receiving environment is monitored. The results of such monitoring shall be transmitted to the competent authority. Where monitoring and measurement methods for the pollutants concerned are set out in other relevant Union legislation, such methods, including effect based methods as appropriate, shall be used for the purpose of the monitoring referred to in the third paragraph.’;*~~

Odstranit celý čl. 27d

Odstranit celý bod 49 týkající se čl. 79a:

~~1. Member States shall ensure that, where damage to human health has occurred as a result of an infringement of national measures that were adopted pursuant to this Directive, the individuals affected have the right to claim and obtain compensation for that damage from the relevant natural or legal persons.~~

~~2. Member States shall ensure that national rules and procedures relating to claims for compensation are designed and applied in such a way that they do not render impossible or excessively difficult the exercise of the right to compensation for damage caused by an infringement pursuant to paragraph 1.~~

~~3. Member States may establish limitation periods for bringing actions for compensation referred to in paragraph 1. Such periods shall not begin to run before the infringement has ceased and the person claiming the compensation knows or can reasonably be expected to know that he or she suffered damage from an infringement pursuant to paragraph 1.;~~

Příloha 5

Návrh na úpravu nařízení 2023/1315 (NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2023/1315 ze dne 23. června 2023, o změně nařízení (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, a nařízení (EU) 2022/2473, kterým se určité kategorie podpory pro podniky působící v oblasti produkce, zpracování a uvádění produktů rybolovu a akvakultury na trh prohlašují za slučitelné s vnitřním trhem podle článků 107 a 108 Smlouvy)

V Článku 13 provést následující úpravy:

„Článek 13 Rozsah regionální podpory

Tento oddíl se nepoužije na:

a) podporu ~~v odvětví oceli,~~ v odvětví hnědého uhlí a v uhelném průmyslu;...“

Poznámky

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY
Freyova 948/11, 190 00 Praha 9, Česká republika

T (+420) 731 829 128 | E spcr@spcr.cz | www.spcr.cz

CONFEDERATION OF INDUSTRY OF THE CZECH REPUBLIC

Brussels Office

Jana Hartman Radová

Rue de la Science 15

1000 Brussels, Belgium

T +32 495 784 952 | E jradova@spcr.cz